

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року №211 запроваджено карантинні заходи з метою протидії поширенню коронавірусу COVID-19. Також запроваджені обмежувальні заходи щодо протидії поширенню коронавірусу COVID-19 і на рівні територіальних одиниць, у тому числі встановлений режим надзвичайної ситуації у кількох областях України.

Запровадження таких заходів безпосередньо впливає на виконання державою своєї соціальної, економічної, правозахисної функцій, вводяться певні обмеження прав та свобод людини і громадянина.

Враховуючи те, що поширення коронавірусу COVID-19 відбувається у багатьох країнах світу, як наслідок стрімко знижується ділова та економічна активність, знижуються обсяги виробництва, надходження до державного та місцевих бюджетів, збільшується безробіття, зростає попит на соціально значущі товари та товари протиепідемічного призначення у тому числі і в Україні.

Отже необхідним є внесення змін до законодавства України, з метою зменшення негативного впливу поширення коронавірусу COVID-19, забезпечення виконання функцій держави.

2. Мета і шляхи її досягнення

Законопроект розроблений з метою актуалізації, вдосконалення правових відносин у багатьох сферах життєдіяльності, які зазнали змін у зв'язку із поширенням коронавірусу COVID-19.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

До основних положень законопроекту можна віднести:

1. Запровадження зменшення плати за найм (оренду) майна за вимогою наймача (закладу культури), який здійснює підприємницьку діяльність з використанням цього майна, впродовж всього часу, коли майно не могло використовуватися в підприємницькій діяльності наймача в повному обсязі через запроваджені обмеження та (або) заборони

2. Журналісту телерадіоорганізації надається право по пред'явленні редакційного посвідчення чи іншого документа, що підтверджує його професійну належність або повноваження, надані телерадіоорганізацією, перебувати окрім вже існуючого права перебування в районі стихійного лиха, катастроф, в місцях аварій, масових безпорядків, на мітингах і демонстраціях,

на територіях, де оголошено надзвичайну ситуацію, також де оголошено надзвичайний стан.

3. Тимчасово, на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникнення та поширення коронавірусної хвороби (COVID-19), ініціювання, оголошення і проведення конкурсів Національною радою, перебіг строків, визначених статтями 31, 43, 72 Закону «Про телебачення і радіомовлення» зупиняється.

4. Тимчасово, на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникнення та поширення коронавірусної хвороби (COVID-19) та до 31 грудня 2020 року телерадіоорганізації та провайдери програмної послуги, що використовують радіочастотний ресурс, звільняються від оплати 50 відсотків вартості послуг Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення.

5. Надаються додаткові можливості для роботи радіо шляхом внесення змін до Закону України «Про рекламу».

6. Тимчасово на період дії карантину, запровадженого Кабінетом Міністрів України в установленому законом порядку на всій території України з метою запобігання поширенню захворювання на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та до 31 грудня 2020 року допомога суб'єктам господарювання, які зазнали втрат через обмеження або заборону діяльності в умовах карантину, є допустимою і отримувачі державної допомоги звільняються від обов'язку повідомлення Уповноваженого органу про одержання нової державної допомоги, що відповідає цілям і категоріям державної допомоги, визначеним частинами першою і другою статті 6 цього Закону.

7. Шляхом внесення відповідних змін до Закону України «Про Український культурний фонд» пропонується запровадити інституційну підтримку для стабільної діяльності та розвитку юридичних осіб усіх форм власності у сферах культури та мистецтв, у тому числі в умовах дії запроваджених відповідно до законодавства обмежень господарської діяльності, зумовлених надзвичайною ситуацією чи надзвичайним станом, удосконалення діяльності самого Українського культурного фонду.

8. Поширення державної підтримки кінематографії у формі надання державної субсидії на розвиток кінопроекту: для національних ігрових фільмів, анімаційних фільмів, документальних фільмів, фільмів для дитячої аудиторії (з урахуванням художньої та культурної значущості), фільмів художньої та культурної значущості (авторських), телевізійних фільмів, телевізійних серіалів та фільмів-дебютів, в обсязі до 100% включно загальної кошторисної вартості розвитку відповідного кінопроекту.

9. Закон України «Про ефективне управління майновими правами правочасників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» тимчасово, до 31 грудня 2020 року, не поширюється на заклади культури, провайдерів програмної послуги та суб'єктів господарювання, які провадять основну економічну діяльність у сфері креативних індустрій за видами економічної діяльності, затвердженими Кабінетом Міністрів України, вдосконалюються

окремі положення відносини з користувачами, збирання винагороди і відрахувань з користувачів.

10. Вносяться зміни до Закону України «Про оренду державного та комунального майна» з метою унормування надання закладами культури платних послуг у сфері культури та мистецтв.

11. У Прикінцевих та перехідних положеннях Кабінету Міністрів України доручається:

- у трьохденний термін з дати набрання чинності цим Законом уточнити та деталізувати перелік суб'єктів господарювання, діяльність яких знаходиться під впливом запроваджених обмежень та/або заборон на час карантину, шляхом внесення відповідних змін до постанови Кабінету Міністрів України "Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2" від 11 березня 2020 року № 211;

- у місячний термін з дати набрання чинності цим Законом розробити та затвердити Порядок та умови надання державної підтримки кінематографії у формі надання державної субсидії на розвиток кінопроекту;

- у місячний термін з дати набрання чинності цим Законом розробити та внести у Верховну Раду України зміни до Державного бюджету України на 2020 рік щодо державного субсидування 50% вартості витрат Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення на електричну енергію;

- у місячний термін з дати набрання чинності цим Законом розробити та внести у Верховну Раду України проект закону щодо внесення змін до Державного бюджету України на 2020 рік щодо державного субсидування 100% втрат місцевих бюджетів від заходів підтримки, передбачених даним законопроектом (орієнтовно за рахунок коштів фонду боротьби з коронавірусною хворобою);

- у десятиденний термін з дати набрання чинності цим Законом розробити та затвердити програму фінансової підтримки малого та середнього бізнесу, а також суб'єктів господарювання, діяльність яких знаходиться під впливом запроваджених обмежень та/або заборон, при впровадженні заходів, спрямованих на запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, де передбачити, зокрема, такі заходи:

не зменшувати фінансову підтримку, передбачену Законом України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», додаток № 3;

перерозподілити видатки розвитку (крім закупівлі книг для поповнення фондів, невідкладних протиаварійних капітальних робіт, у тому числі капітального ремонту, реконструкції та реставрації, та закупівлі обладнання безпекового характеру - сигналізація, протипожежне обладнання, клімат-контроль, першочергова реставрація, електромережі тощо), затверджені відповідним головним розпорядником бюджетних коштів розписом державного бюджету за КПКВК 3800000 Законом України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (додаток №3) на видатки споживання, в тому числі підтримку поточної роботи суб'єктів господарювання у межах, що дозволять компенсувати втрату доходу у зв'язку з неможливістю проводити публічні заходи, зокрема на оплату праці, оплату комунальних послуг та енергоносіїв та оплату послуг з охорони державних закладів культури;

внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 № 414 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення Українським культурним фондом заходів з підтримки проектів», дозволивши Українському культурному фонду у договорах про надання гранту здійснювати фінансування проекту частинами (траншами) у розмірах та у строки визначені у договорі про надання гранту, але не більше дванадцяти місяців протягом поточного та наступного бюджетного періоду. У разі фінансування проекту на строк більший, ніж шість місяців оплата частинами (траншами) є обов'язковою. Також передбачити механізм надання грантів інституційної підтримки юридичним особам незалежно від форми власності для стабільної діяльності в умовах надзвичайної ситуації або надзвичайного стану із надходжень Стабілізаційного фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками;

внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 № 881 “Про умови оплати праці працівників Українського культурного фонду та Українського інституту книги”, збільшивши розміри посадових окладів керівників структурних підрозділів та їх заступників на 20-25% та окладів професіоналів та фахівців на 70% у зв'язку з додатковим навантаженням, спричиненим необхідністю додаткової підтримки представників галузі культури та мистецтва в умовах надзвичайної ситуації або надзвичайного стану;

внести зміни до наказу Міністерства фінансів України від 12.03.2012 № 333, додавши до назви та переліку видів видатків формулювання гранту;

внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів

і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери», встановивши, що період впродовж якого у закладах культури не провадиться господарська діяльність у зв'язку із санітарно-епідеміологічними та іншими, незалежними від працівників обставинами (епідемії, пандемії, несприятливі метеорологічні умови тощо), є робочим часом таких працівників, та передбачає оплату праці в повному обсязі та в строки, визначені діючим трудовим договором (контрактом), за умови, що працівники виконують роботу, визначену трудовим договором (контрактом), дистанційно (віддалено) (якщо вид роботи дозволяє здійснювати її дистанційно). При відсутності такої роботи або у зв'язку із неможливістю виконувати роботу дистанційно (віддалено) час простою не з вини працівника оплачується в розмірі не менше 2/3 посадового окладу (ставки заробітної плати). Залежно від наявного фонду оплати праці, затвердженого на відповідний рік, керівник закладу може зберігати за працівником середній заробіток, але не менше тарифної ставки (посадового окладу);

внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 1995 № 786 «Про Методику розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції її розподілу», дозволивши закладам культури до 1 січня 2021 року суми орендних платежів у розмірі 70 або 30 відсотків орендної плати не перераховувати до державного бюджету, а залишити таким закладам культури для відшкодування збитків, пов'язаних із недоотриманням доходів;

внести зміни до Порядку надання фінансової державної підтримки суб'єктам мікропідприємництва та малого підприємництва, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.01.2020 № 28, передбачивши 0 відсотка суми наданого кредиту до кінця 2020 року під цільове використання забезпечення фонду заробітної плати суб'єктами туристичної діяльності, закладами культури, іншими суб'єктами господарювання, що провадять основну економічну діяльність у видах, що належать до креативних індустрій згідно з переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України; надання адресної фінансової підтримки туроператорам, які понесли значні, незаплановані витрати та забезпечили повернення громадян України із закордону у зв'язку з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 (за умови документального підтвердження відсутності встановлення факту контролю (вирішального впливу) за діяльністю такого туроператора осіб інших держав, що здійснюють збройну агресію проти України);

внести зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті Українському інституту книги для підтримки книговидавничої справи та популяризації української літератури у світі,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 року №638, передбачивши витрати на придбання книжкової продукції, у тому числі електронних видань, для поповнення бібліотечних фондів публічних бібліотек здійснюються за рахунок бюджетних коштів за напрямом, визначеним підпунктом 3 пункту 4 цього Порядку;

внести зміни до розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2019 р. №265-р, доповнивши Переліку видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій кодом згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 – 94.99, назвою виду економічної діяльності «Діяльність інших громадських організацій, н.в.і.у.» та кодом згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 – 82.30, назва виду економічної діяльності «Організування конгресів і торговельних виставок»;

внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 09.03.2011 № 247 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті Міністерству культури, молоді та спорту за деякими програмами», встановивши відсоток фінансової підтримки закладів культури у розмірі 100 відсотків;

внести зміни до Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 р. № 138, встановивши відсоток відрахування частини чистого прибутку (доходу) до державного бюджету закладами культури у розмірі 30 відсотків;

внести зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки Національного культурно-мистецького комплексу «Мистецький арсенал», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.07.2010 р. № 574, виключивши положення, які передбачають скорочення у наступному за звітним році обсягу фінансової підтримки на суму одержаного чистого прибутку, та який міг би спрямовуватися на провадження культурної діяльності;

передбачити одноразову фінансову підтримку для самозайнятих осіб та суб'єктів господарювання з кількістю штатних працівників до 15 осіб та оборотом до 5 мільйонів гривень на рік на часткове покриття видатків, пов'язаних, зокрема, із сплатою орендних платежів, виплатою заробітної плати, податків та зборів, у розмірі до 100 000 гривень;

передбачити безвідсоткове кредитування суб'єктів господарювання під зобов'язання не скорочувати найнятих працівників в розмірі тримісячного обороту такого суб'єкта господарювання;

передбачити здійснення компенсації частини відсотків по банківським кредитам для суб'єктів господарювання, у штаті яких офіційно працевлаштовані не менше, ніж 50 осіб, і які під час карантину не проводили скорочень працівників, або ж створять щонайменше 50 робочих місць після закінчення карантину.

передбачити компенсації за часткове безробіття працівників як державного, так і приватного сектору;

- у місячний термін з дати набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

У зазначеній сфері правового регулювання діє Цивільний кодекс України, Закон України «Про оренду державного та комунального майна», Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», Закон України «Про рекламу», Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав», Закон України «Про телебачення і радіомовлення», , Закон України «Про культуру», Закон України «Про Український культурний фонд», Закон України «Про театри і театральну справу» тощо.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Очікувані втрати доходу суб'єктами господарювання в сфері культури, креативних індустрій та туризму за період з 16 березня по 1 травня 2020 року – 5,8-8,7 млрд грн (див. табл.1).

Очікувані скорочення найманих працівників в сфері культури, креативних індустрій та туризму за період з 16 березня по 1 травня 2020 року – 20 тис. осіб (2-5% від загальної кількості зайнятих в 1 млн осіб).

Очікувані скорочення кількості самозайнятих та фізичних осіб-підприємців в сфері культури, креативних індустрій та туризму за період з 16 березня по 1 травня 2020 року – 30 тис. осіб (10% від загальної кількості платників податків).

Очікувані втрати бюджету від скорочення найманих працівників, самозайнятих та фізичних осіб-підприємців – 0,4-1,2 млрд грн (з розрахунку 6 місяців виплати допомоги по безробіттю, див. табл. 2).

Очікувані додаткові витрати бюджету на державну допомогу та фінансову підтримку в сфері культури, креативних індустрій та туризму – 600 млн грн (за рахунок стабілізаційного фонду для фінансування заходів з протидії коронавірусу) (див. табл. 3).

Обсяг необхідного кредитування оборотного капіталу суб'єктів господарювання в сфері культури, креативних індустрій та туризму – 15-25 млрд грн (еквівалент 2-3 місяців втрат від обмеження надання послуг). Кількість наданих додаткових кредитів – 30-50 тисяч (при середньому розмірі – 500 тис грн на 1 суб'єкта господарювання).

БАЛАНС ВТРАТ І ВИГОД:

Скорочення 50 тисяч робочих місць та додаткові витрати бюджету на допомогу по безробіттю – 0,4-1,2 млрд.грн., недоотримання податкових надходжень 2,9-4,4 млрд. грн (через втрати доходу суб'єктами господарювання).

Компенсація оборотного капіталу в розмірі 15-25 млрд грн дозволить зберегти робочі місця, податкові платежі та збільшить конкурентоспроможність вітчизняного бізнесу.

Таблиця 1

Очікувані втрати доходів в сфері культури, креативних індустрій та туризму (в доходах II кварталу 2019 року) (тис.грн.)

Вид діяльності	Код за КВЕД-2010	Обсяг реалізованих послуг в II кварталі 2019 року	Коефіцієнт зниження активності	Очікувані втрати доходу бізнесу за квітень-червень 2020 року	% до загальної суми втрат
Діяльність туристичних агентств, туристичних операторів, надання інших послуг із бронювання та пов'язана з цим діяльність	79	3 047 870,2	0,98	2 986 912,8	17,12
Діяльність у сфері творчості, мистецтва та розваг	90	343 135,4	0,9	308 821,9	1,77

Вид діяльності	Код за КВЕД-2010	Обсяг реалізованих послуг в II кварталі 2019 року	Коефіцієнт зниження активності	Очікувані втрати доходу бізнесу за квітень-червень 2020 року	% до загальної суми втрат
Функціонування бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури	91	150 786,9	0,9	135 708,2	0,78
Рекламна діяльність і дослідження кон'юнктури ринку	73	9 544 911,6	0,8	7 635 929,3	43,77
Видавнича діяльність	58	1 235 716,2	0,5	617 858,1	3,54
Видання книг, періодичних видань та інша видавнича діяльність	58.1	629 637,6	0,5	314 818,8	1,80
Виробництво кіно- та відеофільмів, телевізійних програм, видання звукозаписів	59	1 863 028,2	0,7	1 304 119,7	7,48
Діяльність у сфері радіомовлення та телевізійного мовлення	60	2 656 096,1	0,7	1 859 267,3	10,66
Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщування	55.1	2 264 482,1	0,99	2 241 837,3	12,85

Вид діяльності	Код за КВЕД-2010	Обсяг реалізованих послуг в II кварталі 2019 року	Коефіцієнт зниження активності	Очікувані втрати доходу бізнесу за квітень-червень 2020 року	% до загальної суми втрат
Спеціалізована діяльність із дизайну	74.1	56 483,0	0,7	39 538,1	0,23
РАЗОМ за квартал		21 792 147,3		17 444 811,4	100,00
Разом за місяць				5 814 937,1	

Таблиця 2

Виплати допомоги по безробіттю у зв'язку із скороченнями та припиненням діяльності в сфері культури, креативних індустрій та туризму

	Кількість звільнень, припинення діяльності, осіб	Кількість звернень за допомогою по безробіттю	Мінімальна місячна допомога по безробіттю, тис.грн.	Середня місячна допомога по безробіттю	Тривалість виплат, місяців	Обсяг мінімальних виплат по безробіттю, млн.грн.	Обсяг виплат по безробіттю за середнім розміром допомоги, млн.грн.
Наймані працівники	20000	16000	1,8	4,8	6	172,8	460,8
Самозайняті	20000	16000	1,8	4,8	6	172,8	460,8
ФОПи	10000	8000	1,8	4,8	6	86,4	230,4
Разом	50000	40000				432	1152

Таблиця 3

Додаткові витрати та доходи державного бюджету внаслідок підтримки в сфері культури та кіно

Напрямок державної підтримки	Додаткові витрати, млн.грн.	Додаткові доходи*, млн.грн.
Гранти інституційної підтримки УКФ	200	102
Субсидії для кіно	400	204
Разом	600	306

Примітка: під додатковими доходами мається на увазі сплата ПДФО, ПДВ, акцизів та інших податків на споживання (середня імпліцитна ставка – 51%) з додатково отриманого доходу фізичними особами.

Основні припущення для розрахунків:

1. У разі відсутності обмежень, спричинених епідемією коронавірусу, **доходи** бізнесу в сфері культури, креативних індустрій та туризму в 2020 році **продовжували б динаміку 2019 року** і завдяки низькій інфляції були б близькі за абсолютною величиною (тобто за основу розрахунків використовуються офіційні дані за II квартал 2019 року).

2. **Втрати доходу** бізнесу за березень 2020 року порівняно з березнем 2019 року залежать від основного виду економічної діяльності (культура – 50% через припинення надання послуг, туризм – 50% через припинення надання послуг, креативні індустрії – 25% через зниження ділової активності). Втрати доходу бізнесу в квітні 2020 року становлять 99% від рівня 2019 року, а в травні – червні – становитимуть не менше 50% (креативні індустрії) – 95% (культура та туризм) через подальші обмеження провадження господарської діяльності (для креативних індустрій), масових заходів (для культури), закриття кордонів (для зовнішнього туризму) та втрати купівельної спроможності населення (для культури та внутрішнього туризму).

3. **80%** офіційно **найманих працівників** в сфері культури, креативних індустрій та туризму після звільнення **звернуться** до Державної служби зайнятості та отримають **допомогу по безробіттю**. Враховуючи затяжний характер економічної кризи (особливо профільних галузях економіки), виплати таким громадянам триватимуть щонайменше 6 місяців. Для спрощення розрахунків використаємо мінімальний обсяг державної допомоги по безробіттю – 1800 грн./місяць на особу.

4. Враховуючи низький рівень середньої зарплати в сфері культури, креативних індустрій та туризму, усі **100%** отриманих **доходів найманих працівників спрямовуються на споживання**, а 100% отриманого доходу фізичних-осіб підприємців та самозайнятих – в проміжне та кінцеве споживання (тобто впродовж березня-червня 2020 року заощадження не плануються).

5. Враховуючи середній рівень імпліцитної ставки оподаткування на працю (ПДФО та військовий збір - 18%) та споживання (ПДВ, акциз та інші непрямі податки - 33%), **середня імпліцитна ставка оподаткування на отриманий дохід найманих працівників складає 51%** (тобто з 1000 грн.

отриманого доходу/соціальної допомоги (за умови спрямування 0% з них на заощадження) повертаються до Зведеного бюджету України через податки - 510 грн.).

6. Вплив обмежень необхідно розділити на прямий та опосередкований (див. табл.3):

- прямий ефект стосується різкого і повного скорочення виробництва та споживання послуг та продуктів в сфері культури, креативних індустрій та туризму, які не можна надавати в режимі он-лайн, понесення витрат (фактично – збитків) суб'єктами господарювання в рамках чинних контрактів, у т.ч. з повернення коштів споживачам за ненадані послуги та продукти; направлення найманих працівників у відпустку без збереження заробітної плати, скорочення податкових надходжень;

- непрямий ефект стосується зниження ділової активності та інвестицій, зростання безробіття й соціальних виплат та тінізації економіки, згортання бізнес-ланцюжків та переведення бізнес-процесів в цифровий формат (он-лайн), зниження фіскального балансу та звуження приватного сектору економіки.

7. В короткостроковій перспективі обмеження споживання «не обов'язкових» послуг та продуктів дозволяє переорієнтувати попит на споживання товарів та послуг першої необхідності (що компенсуватиме бюджетні надходження та зберігатиме зайнятість в ключових галузях економіки), частково збільшити заощадження (у т.ч. за рахунок призупинення інвестицій). Тобто протягом березня-квітня 2020 року скорочення попиту на продукти та послуги культури, креативних індустрій та туризму перерозподілятимуться на споживання інших товарів та послуг (75%) та на заощадження (25%). Разом з тим, 36% [опитаних](#) зазначили, що їх заощаджень вже не вистачає чи вистачить до кінця квітня, а ще 16% - зможуть витратити заощадження до кінця травня.

Таблиця 4

Основні впливи та ефекти на галузі культури, креативних індустрій та туризму, спричинені обмеженнями від епідемії коронавірусу COVID-19

Напрямок впливу	Прямий ефект	Непрямий ефект	Наслідки 1 порядку	Наслідки 2 порядку	Кумулятивний ефект
-----------------	--------------	----------------	--------------------	--------------------	--------------------

Ділова активність – скорочення доходу та прибутку	Повернення коштів споживачам при фактично понесених витратах (бухгалтерські збитки)	Зниження ділової активності на тлі фіксації збитків. Перехід бізнесу в неформальну економіку	Скорочення експорту та імпорту. Скасування інвестиційних проєктів. Зміна структури галузей.	Згорання суміжних бізнесів-постачальників – ланцюгове скорочення доданої вартості в сфері послуг.	Скорочення обігового капіталу бізнесу та заощаджень домогосподарств. Трансформація бізнес-ланцюжків. Тінізація економіки
Зайнятість – скорочення зайнятості та продуктивності праці	Вимушені простої, відпустки за власний рахунок	Скорочення доходів найманих працівників, витрачання заощаджень	Тимчасові простої та/або звільнення персоналу, Звуження приватного сектору.	Скорочення попиту, втрата кваліфікації працездатним населенням. Зростання аутсорсингу.	Втрата конкурентоспроможності, зростання бідності та нерівності.
Ціни	Зростання цін на продукти та послуги	Зростання цінової волатильності	Переведення надання послуг в цифровий формат, діджиталізація бізнесу (здешевлює продукт)	Зростання частки споживання он-лайн – цифрових продуктів та послуг	Інфляція видатків. Зміна бізнес-моделей (діджиталізація). Падіння цін на продукти та послуги в довгостроковій перспективі
Бюджет і податки	Скорочення податкових надходжень (єдиного податку, податку на прибуток, ПДВ)	Зростання соціальних виплат (допомоги по безробіттю)	Зниження фіскальної стійкості місцевих бюджетів – зростання міжбюджетних трансфертів	Зростання дефіциту бюджету.	Зростання обслуговування державного боргу.

6. Прогнозовані соціально-економічні та інші наслідки прийняття законопроекту

Прийняття цього законопроекту дозволить забезпечити вжиття необхідних заходів для підтримки сфер життєдіяльності людини і громадянина та забезпечення належного виконання функцій держави, нейтралізації негативних наслідків зниження ділової та економічної активності в Україні та світі, які пов'язані із поширенням коронавірусної інфекції COVID-19.

Народні депутати України

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Ткаченко Олександр Владиславович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000021CE2E00C9338200
Дійсний до: 11.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 9д9/1-2020/34057 від 22.04.2020

62541